

Memo van de gedeputeerde

H.A.J.M. Swinkels

Gedeputeerde Leefbaarheid en Cultuur

Onderwerp

Schriftelijke beantwoording Statenvragen naar aanleiding van de themabijeenkomst erfgoedbeleid d.d. 24 maart 2017

Geachte leden van Provinciale Staten,

Op 24 maart jl. heb ik u tijdens de themabijeenkomst erfgoedbeleid meegenomen in de ontwikkeling van de vier verhalen van Brabant en inzicht gegeven in welke iconen reeds zijn behouden voor de verhalen en wat nog de opgave is om de geschiedenis van Brabant over 50 jaar nog steeds te kunnen doorgeven aan de volgende generaties. In het oordeelsvormende gedeelte van deze bijeenkomst heeft u diverse vragen gesteld. Ik heb u schriftelijke beantwoording daarvan toegezegd. De vragen zijn zoveel mogelijk per onderwerp en in samenhang met elkaar beantwoord.

Inleiding

Met het oog op uw afweging om tot nadere oordeelsvorming te komen, informeren wij u graag over komende besluitvorming: bij de jaarrekening 2016 wordt een tussentijdse rapportage van de Erfgoedfabriek aangeboden. Daarnaast verwachten wij voor de zomer van 2017 een begrotingswijziging voor erfgoed voor te leggen om aanvullende middelen te alloceren voor het brede erfgoedbeleid zoals beschreven in het kader. Dit betreft geen begrotingswijziging voor de Erfgoedfabriek.

Keuzes op basis van de verhalen van Brabant

Zoals in het beleidskader erfgoed 2016-2020, *de (verbeeldings)kracht van erfgoed* (<http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/cultuur/erfgoed-en-monumenten/erfgoedkader.aspx>) is uitgelegd, moeten keuzes gemaakt worden tussen het erfgoed dat we wel willen behouden, restaureren, herbestemmen, en het erfgoed waar we niet actief mee aan de slag gaan. Dat is een lastige, maar onvermijdelijke keuze gezien de schaarste van middelen. Om hier vorm aan te geven ligt onze focus op vier verhalen van Brabant (Religieus, Innovatief, Bestuurlijk en Bevochten Brabant). Deze zijn richtinggevend voor het brede erfgoedbeleid en voor de inzet van het programma Erfgoedcomplexen op de vier categorieën (resp. kloosters, industrieel erfgoed, landgoederen en kastelen en militair erfgoed).

Aan de hand van de verhalen is de cultuurhistorische waarde van gebouwen (must, need, nice¹) bepaald. Bij het bepalen van de belangrijkste verhalen en

¹ Het gaat hierbij om een afwegingsmethodiek en niet om een lijst van objecten, Dat zou ook niet opportuun zijn in verband met de marktversturende effecten die daarvan uitgaan (prijsinvloed, beïnvloedt de positie van de provincie op voorhand). (zie voor toelichting op de afweegmethodiek het beleidskader erfgoed 2016-2020).

Datum

30 maart 2017

Documentnummer

4168874

Aan

Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kopie aan

Ivka Orbon

Van

H.A.J.M. Swinkels

Telefoon

(073) 681 28 50

Email

hswinkels@brabant.nl

Bijlage(n)

-

iconen zijn Erfgoed Brabant en hoogleraren van de leerstoelen cultuur in Brabant en Brabantse taal betrokken en andere Brabantse experts bijvoorbeeld op het gebied van landgoederen. De vier verhalen zijn opgebouwd vanuit tijdlijnen (zie hiervoor ons digitale magazine: <http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/cultuur/erfgoed-en-monumenten/verhalen-van-brabant.aspx>). Langs die tijdlijnen vertellen wij wat de ontwikkelingen in Brabant zijn geweest, welk erfgoed daarbij hoort en wat daarbinnen de beeldbepalende gebouwen zijn. Daarmee kunnen we sturen op de portfolio. Must, need, nice wordt dus aan de voorkant op basis van cultuurhistorische waarde bepaald en is niet afhankelijk van de herbestemmingsmogelijkheden. Herbestemmingsmogelijkheden zijn wel van invloed op de investeringsbeslissing van GS.

Datum

30 maart 2017

Stuknummer

4168874

Kapstok voor indeling in categorieën must, need, nice

De zogenaamde kapstok om te komen tot het scherpe en goed onderbouwde keuzes (must, need en nice) op basis van het verhaal is per verhaallijn ontworpen. De kapstok voor Bestuurlijk Brabant is nog in ontwikkeling.

Bij **Religieus Brabant** is de periode waaruit het complex dateert bepalend:

- Vanuit de middeleeuwen resteren nog 8 kloosters. Zij vertegenwoordigen meer dan 500 jaar 'historische gelaagdheid' met latere kloosterbebouwing en daarom in beginsel allen 'must'. Voorbeeld: klooster Catharinadal in Oosterhout.
- Uit de Refugieperiode (Periode van Staats-Brabant 1629/1648-1795) waarin het kloosterleven in grote delen van Noord-Brabant niet was toegestaan en kloosters vluchten naar "katholieke enclaves" in noordoost-Brabant. Er resteren daarvan nog 8 kloosters, allen rijksmonument, die een uniek regionaal ensemble vormen en daarom in beginsel 'must'. Voorbeeld klooster Emmaus in Velp.
- De periode van het Rijke Roomse Leven (hiervan resteren nog ca. 145 rijksmonumenten) vraagt om scherpe en goed onderbouwde keuzes en daarvoor zijn vier additionele criteria benoemd:
 - a. Kloosters die horen tot de top van de religieuze infrastructuur uit deze periode (grootseminaries, moederhuizen van de grootste kloosterordes, belangrijkste religieuze zorginstellingen; zoals grootseminarie Haarendael, moederhuis Zusters van Liefde aan Oude Dijk Tilburg, moederhuis zusters JMJ Mariënborg 's-Hertogenbosch, doveninstituut Sint-Michiëlsgestel)
 - b. Kloosters die een relatie hebben met een bekend 'voorvechter' van de katholieke emancipatie uit deze periode (zoals Mgr. Zwijsen, Pastoor Hellemons, Pater van den Elsen; resp. verbonden aan grootseminarie Haarendael, Saint-Louis Oudenbosch, Abdij Berne in Heeswijk)
 - c. Kloosters die direct verbonden zijn aan de vlucht van Franse of Duitse kloosters naar Noord-Brabant rond 1900 (zoals Koningshoeven, Paulusabdij Oosterhout)
 - d. Kloosters die deel zijn van een ensemble van religieuze bebouwing met kloosters uit de Middeleeuwen, de Refugie/Katholieke enclaves of belangwekkende kerken en kloosters uit het Rijke Roomse Leven (beschermd stads- en dorpsgezichten en historisch-stedenbouwkundige structuren van de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart; zoals

Heilige Driehoek Oosterhout, 'Klein Rome' Oudenbosch, centrum Veghel, Drie-Eenheid Velp).

Kloosters die voldoen aan meerdere criteria in beginsel 'must'. Kloosters die voldoen aan één van de criteria in beginsel 'need' maar indien zeer belangrijk binnen dat criterium evt. 'must'. Kloosters die voldoen aan géén van de criteria in beginsel 'nice'. Zo komen we tot ongeveer 15 musts.

Datum

30 maart 2017

Stuknummer

4168874

Het verhaal van **Bevochten Brabant** kan tot en met de Koude Oorlog verteld worden aan de hand van de waterlinies: de Zuiderwaterlinie en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De waterlinies zijn daarmee een belangrijk icoon voor de verhaallijn. Daarop leggen we de focus. Daarnaast is er specifiek inzet op de periode van de Tweede Wereldoorlog (WOII).

De essentie ('must') bij de waterlinies is het samenhangend stelsel van water(management), strategisch landschap en militaire objecten. De waterlinies vormen daarmee een samenhangend systeem, waarvan het verhaal als totaal gezamenlijk met de partners wordt verteld. De herbestemmingsopgave is beperkt tot 2 forten binnen de Zuiderwaterlinie.

De rol van de provincie bij WOII is de verbindende schakel in te vullen tussen partijen die samen met "Crossroads Brabant" het verhaal van WOII vertellen en levend houden en daarmee een breed publiek interesseren voor een bezoek aan Brabant.

Binnen **Innovatief Brabant** hebben we ons geconcentreerd op de grote fabriekscomplexen. Er zijn ook nog heel veel anderen objecten overgebleven. De grote rijksmonumentale fabriekscomplexen die aansluiten bij de voor Brabant belangrijke thema's (leer, textiel, food, techniek en infrastructuur) zijn de iconen (+/- 15 musts). Alles wat daar niet onder valt maar wel een fabriek is, is een need. Alle overige objecten (denk aan watertorens, bruggen, sluizen, werkplaatsen, pakhuizen, silo's) zijn te duiden als nice.

Provinciale inzet

De duiding in must, need en nice leidt tot verschillende potentiële inzet vanuit de provincie: respectievelijk (pro-)actief handelen op basis van inzicht in de portfolio, actief meebewegen en reactief faciliteren. Of en hoe we uiteindelijk vanuit de rol 'mogelijk maken' met erfgoed aan de slag gaan is een multi-criteria beslissing: naast cultuurhistorische waarde is ook voldoende draagvlak, cofinanciering, verordening ruimte e.d. sturend voor deelname. Investeren vanuit de erfgoedfabriek is beperkt tot de musts en de needs: In geval van de musts met onrendabele inzet en in geval van needs alleen revolverend en om andere beleidsdoelen mede mogelijk te maken.

Opgave in beeld

We hebben in beeld welke beeldbepalende gebouwen een (her)ontwikkelingsvraag hebben, of daar op termijn mee zullen komen. En ook om welk type vraagstuk het gaat (herbestemming, exploitatie, restauratie), welke type strategie en proces nodig is (bv. een kloosterorde vraagt om een andere benadering dan een eigenaar van een industrieel complex), op welke termijn etc. We hebben daarmee ook een beeld ontwikkeld van de financiële consequenties om de gezichtsbepalende complexen voor de verhalen van Brabant ook

daadwerkelijk te kunnen faciliteren waar dat nodig is. Ik heb u in het [Statenvoorstel 64/15](#) bij het beleidskader erfgoed (13 november 2015) de financiële verwachting geschetst uitgaande van de ervaringen bij de Erfgoedfabriek voor de totale opgave de komende periode voor de onrendabele top en ten behoeve van risicoafdekking, namelijk € 60-100 mln. Het is een grote uitdaging om op basis van een samenspel met alle partners die ook zelf investeren met de beschikbare middelen toch zoveel mogelijk tot goede resultaten te komen.

Datum

30 maart 2017

Stuknummer

4168874

Uitzonderingen

De afweegmethodiek en het benoemen van must-need-nice is tot op heden vooral vorm gegeven voor de categorieën binnen de Erfgoedfabriek met een duidelijke herbestemmingsvraag. Daarnaast is ook binnen de jaarlijkse restauratieregeling aan de hand van een tender voor het religieus, industrieel, militair en bestuurlijk erfgoed al een forse stap gezet om de middelen in te zetten op de musts, met name ten behoeve voor onze benoemde topmonumenten. Voor molens hebben we dat vooralsnog niet gedaan omdat een meer generieke werkwijze daar vooralsnog beter passend is: we hebben in aanvulling op de BRIM-regeling van het Rijk, een molenregeling voor onderhoud van molens. Ook ander bijzonder erfgoed kan buiten het beleid vallen zoals de koepel in Breda, paleis van justitie in Den Bosch of rijksmonumentale fonteinen. Wij hebben, bij vaststelling van het beleid, met u afgesproken dat als er verzoeken zijn tot investeringsbijdragen vanuit de Erfgoedfabriek aan herbestemmingen die niet binnen de benoemde kaders passen, deze expliciet aan u worden voorgelegd.

Digitale ontsluiting erfgoed

In het kader erfgoed is aandacht voor digitalisering als nieuw perspectief op de spreiding en toegankelijkheid van erfgoed. In Brabant hebben we voor digitale collecties de Brabant Cloud: een database met erfgoedcollecties en daaraan gerelateerde informatie. Naast collecties leggen we meer en meer ook interieurs en het verhaal van complexen en van gebruikers/bewoners vast. Denk aan Fort Sabina, Brouwhuis Breda en Emmausklooster in Velp (zie voor een virtuele toer: www.brabant.nl/erfgoedfabriek). Dit gebeurt zowel voor musts, als voor needs en nices. We leggen dit vast met als doel toegankelijkheid te bevorderen (bv. in geval van kloosters) en het verhaal van interieurs ook door te geven in geval ze niet bewaard blijven op de betreffende locatie.

Verbeelding verhalen

Ik heb u reeds toegezegd (PS-vergadering 24 juni 2016) om vertellers en kunstenaars te betrekken bij de verbeelding van de 4 verhaallijnen van Brabant. Deels gebeurt dit al en deels ontwikkelen we ook verschillende scenario's om vertellers/kunstenaars te betrekken bij verbeelding van erfgoed. Enkele voorbeelden:

- Met betrekking tot de Zuiderwaterlinie is in samenwerking met kunstproducent The Mothership een aantal voorstellen ontwikkeld. Afspraak is om voor de zomer met diverse Brabantse partners een voorstel uitgewerkt te hebben.
- In 2014/2015 heeft de provincie het complex MOB- Wanroij opgeknapt en ingericht tot herinneringspark aan de Koude Oorlog. Via een route over het terrein wordt bij elke loods een deel van het verhaal van de Koude

Oorlog verteld. Beeldend kunstenaars Rob Moonen en Albert Kliest hebben de buitenruimte en een aantal loodsen op het terrein ingericht. Zij maken met fysieke en digitale informatie het verhaal van de Koude Oorlog zichtbaar en hoorbaar (zie www.coldwar.nl).

- Daarnaast wordt er binnen Crossroads WOII een plan ontwikkeld om de verhalen te verbeelden met kunstenaars van verschillende disciplines (theater, muziek, tv/film, schilders etc.).

Datum

30 maart 2017

Stuknummer

4168874

Erfgoedfabriek: investeringsbeslissingen vóór 2015

De Erfgoedfabriek is gestart in december 2010. Met de vaststelling van het beleidskader erfgoed in 2015 is de Erfgoedfabriek doorontwikkeld naar een versie 2.0. Sindsdien zijn de verhaallijnen richtinggevend voor de keuzes. Er wordt daarmee veel strikter gestuurd op iconen binnen de verhalen. Daarom kan het zijn dat er –vanuit de werkwijze van de periode voor 2015- ook complexen mogelijk zijn/worden gemaakt met onrendabele investeringen die binnen de nieuwe aanpak niet tot de musts behoren. De investeringen in de kloosters Mariadal in Roosendaal en Moederhuis in Dongen – die we in het huidige beleid als need zouden benoemen- zijn van voor die tijd. Voor beide kloosters zijn overigens alleen revolverende (rendabele) middelen van het Ontwikkelbedrijf ingezet voor verwerving (eigendom) en beheer van de complexen. Vanuit Erfgoed zijn voor deze projecten geen (onrendabele) erfgoedmiddelen (zogenaamde Essent investeringen) ingezet. Met betrokken partijen zijn afspraken en contracten getekend. De middelen liggen in die zin “vast”. Voor beide projecten geldt dat de Provincie actief bezig is om een exit te realiseren. Voor Mariadal wordt gezocht naar een nieuwe partner en eigenaar met een passend plan voor de herontwikkeling van dit klooster. Voor het Moederhuis geldt dat nu de herbestemming en ontwikkeling van het Community Care concept vastere vorm begint te krijgen, samen met onze partner de verkoopprocedure van het klooster wordt opgestart. Eventuele opbrengst na een exit vloeit terug naar het ontwikkelbedrijf. Dit geld is dan weer rendabel te investeren.

Erfgoedfabriek: rollen vanuit beleidskader

Het door u vastgestelde beleidskader erfgoed en de verhalen geven richting voor de provinciale rol en inzet. Daarover heeft u zich uitgesproken. De rolkeuze en inzet van instrumenten is afhankelijk van de opgave (must, need, nice) en wat nodig is om een herontwikkeling op gang te helpen en/of te realiseren. Een participatiebesluit tot € 5 mln. is bevoegdheid van GS. Investeringsvoorstellen met een provinciale bijdrage boven € 5 mln. vragen om besluitvorming van PS. Elke participatiebesluit dat GS neemt wordt via een Statenmededeling met u gecommuniceerd. Het is aan u om op basis hiervan, indien gewenst, het besluit te agenderen. Bij de totstandkoming van het kader is aangegeven dat besluitvorming door PS op het niveau van locaties niet aansluit bij de noodzakelijke dynamiek in de markt en de noodzakelijke onderhandelingsruimte.

Uitgangspunt bij investeringen is dat de Provincie gaat voor een evenwichtige deal en spreiding van risico's. Voorwaarde voor provinciale participatie is nog altijd dat de provincie niet de enige is die participeert/investeert. Bij elk project zijn andere (combinaties van) financiers betrokken. Dit gaat om gemeenten, bouwbedrijven, eigenaren, NRF (Nationaal Restauratiefonds), KNR (Konferentie Nederlandse

Religieuzen), particulier investeerders, etc. Daarnaast kan het voorkomen dat er nog andere betrokkenen zijn, dat is afhankelijk van de situatie. Dit kan bijv. een corporatie zijn die in het kader van de herontwikkeling sociale woningen afneemt van de eigenaar c.q. ontwikkelaar.

Halfjaarlijks rapporteren wij u middels een voortgangsrapportage over de Erfgoedfabriek. De eerstvolgende rapportage (documentnummer 4161046) is bijlage bij de jaarrekening 2016 waarover u op 19 mei as. zult spreken. Daarin kunt u lezen dat er per 1 april 2017 nog € 5,94 mln. onrendabele middelen beschikbaar. We verwachten dat de onrendabele inzet in de loop van 2018 is belegd. Het Europees Jaar van het Erfgoed kunnen wij benutten om de geboekte successen en aansprekende voorbeelden mét onze Brabantse partners ook binnen Europa op de kaart te zetten.

Datum

30 maart 2017

Stuknummer

4168874

Specifieke projecten van de Erfgoedfabriek

U heeft ook een aantal vragen gesteld die betrekking hebben op specifieke projecten binnen de Erfgoedfabriek. Hieronder treft u de beantwoording aan per project.

- Dongecentrale

Voor de voortgang van het project rondom de Dongecentrale verwijzen wij u naar de voortgangsrapportage van het ontwikkelbedrijf over de tweede helft van 2016 (bijlage bij de jaarrekening 2016). Samengevat kan ik u melden dat in november 2016 is gestart met de casco restauratie van de centrale. Voor het tijdelijke programma van de centrale is overeenstemming met B&W van de Gemeente Geertruidenberg, om de centrale voor een periode van maximaal 10 jaar in te zetten voor evenementen. Momenteel wordt een Ruimtelijke Onderbouwing uitgewerkt en de vergunning begin 2017 aangevraagd. Voor het lange termijn programma 'biovergassing' is een bouw- en milieuvergunning verleend door de gemeente. Het Filterhuis is in 2016 casco gerestaureerd. Er lopen gesprekken met geïnteresseerde (lokale) horecaondernemers en een bierbrouwerij. Om de centrale, het filterhuis en het kantoorgebouw geschikt te maken voor nieuwe functies zal naar verwachting een doorinvesteringbudget worden aangevraagd bij BOEi en de provincie. Voor de dienstwoningen wordt een JOB House programma opgestart in 2017, waarbij studenten de herbestemmingsopgave van A tot Z uitwerken en vooruit helpen.

- Brouwhuis

Het Brouwhuis heeft de classificatie need gekregen. Zoals gezegd zijn de grote rijksmonumentale fabriekscomplexen in principe musts. Brouwerij de driehoefijzers is zo'n rijksmonumentaal fabriekscomplex en dus eigenlijk een must. Echter, het complex is grotendeels gesloopt. Het enige dat overgebleven is, is het kantoor (al herbestemd) en het oude brouwhuis. Het Brouwhuis is de kern van het complex en is een rijksmonument. Omdat er al zoveel weg is en er nieuwbouw om heen staat, is de geschiedenis moeizaam te beleven. Daarom classificeren we het brouwhuis dat eigenlijk een must is als need (en zeker niet als nice). In aansluiting daarop: onze investering is een lening vanuit het Ontwikkelbedrijf.

- Klooster Mariadal

Bij Mariadal zijn wij een tenderprocedure gestart. Met deze procedure gaat de provincie definitief op zoek naar een nieuwe eigenaar met een passend plan voor

het complex. Hieraan voorafgaand heeft een marktverkenning plaatsgevonden om te peilen c.q. te sonderen hoe de markt aankijkt tegen de opgave en of er überhaupt interesse is voor een herontwikkeling van Mariadal. U bent op 23 januari 2017 middels een persbericht (documentnummer 4139922) op de hoogte gebracht van dit voornemen. Naar aanleiding van uw suggestie om klooster Mariadal te koppelen aan sociale veerkracht is het aan de nieuwe eigenaar om de mogelijkheid van deze koppeling te overwegen.

Datum

30 maart 2017

Stuknummer

4168874

Erfgoed als integrale opgave

We zetten ook ruimtelijk instrumentarium in voor behoud van erfgoed. In de Verordening ruimte heeft een aantal cultuurhistorisch waardevolle complexen de aanduiding "van cultuurhistorisch belang" gekregen, waarmee provinciaal belang is geduid in het behoud en de versterking van de karakteristieke kwaliteiten. Echter in afwijking van het bestemmingsplan kan voorzien worden in andere dan op grond van het bestemmingsplan geldende regels mits de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen een bijdrage levert aan het behoud en herstel van het cultuurhistorisch karakter van het complex. Kort gezegd betekent dit dat de Verordening ruimte de mogelijkheid biedt om ten behoeve van het behoud van cultuurhistorische waardevolle complexen eventueel nieuwe "rode" functies toe te voegen waarbij de opbrengsten kunnen worden ingezet voor het beheer en onderhoud van het complex. Het toevoegen van "rode" functies kan alleen onder strikte voorwaarden die in de verordening vastliggen. In de vertaling van het huidige ruimtelijk beleid naar de nieuwe omgevingsvisie zal dit instrument ook worden meegenomen. Bij afwijking van de verordening ligt de bevoegdheid bij PS.

Veelal is de herontwikkeling van erfgoedcomplexen een integrale opgave waar meerdere doelen tegelijkertijd spelen. Het inventariseren en afstemmen van de belangen vooraf in het proces is van groot belang om tot goede oplossingen te kunnen komen: het planontwikkelingsproces beoogt integratie tot een voor de herontwikkeling passend plan. Als desondanks binnen een ruimtelijke ontwikkeling de belangen van natuur en erfgoed conflicterend zijn, beoordelen GS dit per geval op zijn merites en maken daarin een afweging.

Indien er andere doelen gerealiseerd kunnen worden als het gaat om herontwikkeling van erfgoedcomplexen is het evident dat deze worden gefinancierd uit middelen vanuit de betrokken disciplines. Zo heeft bv Economie bijgedragen aan de verwezenlijking van JADS (Jheronimus Academy of Data Science) in het voormalige kloostercomplex Mariënborg in 's-Hertogenbosch. Als er natuurdoelen kunnen worden gerealiseerd, worden deze vanzelfsprekend meegenomen mits ze ook gefinancierd kunnen worden vanuit "natuur". Tot slot spelen wij zo maximaal mogelijk in op het toeristisch-recreatief potentieel dat het Brabants erfgoed biedt. VisitBrabant, Erfgoed Brabant en NHTV zijn daartoe binnen de uitwerking van de verhaallijnen onze vaste partners. En vanuit de verhaallijnen haken wij met de locaties, collecties en verhalen aan op de themajaren De Stijl/Dutch Design (2017), We are food, Het Europees Jaar van het Erfgoed (2018), en koersen we met Crossroads op het herdenkingsjaar WO II (2019).

Continuïteit van vakmanschap

Het meester-gezel principe wordt voornamelijk toegepast in de bouw met leerling-werkplaatsen. Elke aannemer kent dit principe en past deze ook toe mits er voldoende leerlingen zijn. In dat kader wordt ook vanuit het door de provincie gefinancierde ROP (Restauratie opleidingsprogramma) aandacht besteed aan opleidingen in het restauratie-vak. Bij het toekennen van restauratiebijdragen nemen we als verplichting op dat de ontvanger contact moet opnemen met het Monumentenhuis Brabant om te bezien of het project in aanmerking komt voor ROP/leerling bouwplaats. Op die manier proberen we te bewerkstelligen dat kennis, kunde en ervaring van oude generaties vakmannen wordt overgedragen naar de jeugd.

Binnen de Erfgoedfabriek wordt verder gewerkt met studenten die een bijdrage kunnen leveren aan de gehele herontwikkeling en herbestemmingsketen. Dan gaat het niet alleen om jongeren als bouwvakker maar ook om architecten, bouwkundigen, juristen, communicatiedeskundigen, planologen etc. Deze worden professionele begeleid in hun opdrachten. Voorbeeld hiervan is het Leerlokaal project op de KVL in Oisterwijk.

Datum

30 maart 2017

Stuknummer

4168874